

دانشگاه ولایتی

مبانی کفایت
دکتر حسن روحانی
رئیس جمهوری
اسلامی ایران
درباره دانش گاهیان

معاون ارتباط و اطلاع رسانی
رئیس جمهور

اداره کل پژوهش و اسناد
۱۳۹۸

سرشناسه: عزیزی، امین، ۱۳۵۹ -، گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور: دانشگاه و دانشجو: میانی گفتمانی دکتر حسن روحانی رئیس جمهوری اسلامی ایران درباره دانشگاهیان تألیف و گردآوری امین عزیزی؛ مجری طرح معاونت ارتباطات و اطلاع رسانی دفتر رئیس جمهور؛ زیر نظر پرویز اسماعیلی، نیما رجبیلو
مشخصات نشر: تهران: ریاست جمهوری، اداره کل پژوهش و اسناد، نشر جمهور ایران، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۱۲۸ ص: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۰۶-۹۲-۷ ریال ۱۴۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتابنامه

توان دیگر: میانی گفتمانی دکتر حسن روحانی رئیس جمهوری اسلامی ایران درباره دانشگاهیان
موضوع: روحانی، حسن، ۱۳۲۷ -، رئیس جمهور -- دیدگاه درباره دانشگاهها و مدارس عالی
Rouhani, Hasan -- Views on universities and colleges
موضوع: روحانی، حسن، ۱۳۲۷ -، رئیس جمهور -- دیدگاه درباره دانشجویان
Rouhani, Hasan -- Views on college students
موضوع: مدارس عالی -- ایران -- برنامه ریزی
Universities and colleges -- Iran -- Planning
موضوع: دانشگاهیان -- ایران
College students -- Iran
شناسه افزوده: اسماعیلی، پرویز، ۱۳۴۸ -
Esmaili, Farviz
شناسه افزوده: جلیلو، مهنا، ۱۳۵۸ -
شناسه افزوده: ایران، ریاست جمهوری، معاونت ارتباطات و اطلاع رسانی، اداره کل پژوهش و اسناد
شناسه افزوده: ایران، ریاست جمهوری، اداره کل پژوهش و اسناد، نشر جمهور ایران
رده بندی کنگره: DSR1۷۲۷
رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۴
شماره کتابشناسی ملی: ۶۷۹۵



نشر جمهور ایران

اداره کل پژوهش و اسناد ریاست جمهوری

عنوان اثر: دانشگاه و دانشجو

(میانی گفتمانی دکتر حسن روحانی، رئیس جمهوری اسلامی ایران درباره دانشگاهیان)

مجری طرح: معاونت ارتباطات و اطلاع رسانی دفتر رئیس جمهور

زیر نظر: پرویز اسماعیلی، نیما رجبیلو

تألیف و گردآوری: امین عزیزی

طراح جلد، طراح گرافیک و صفحه آرا: رضا حصارمقدم

ناشر: نشر جمهور ایران (اداره کل پژوهش و اسناد ریاست جمهوری)

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۳۹۸

قیمت: ۱۴۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۰۶-۹۲-۷

نشانی: تهران، خیابان لیافی نژاد، بین ابوریحان و دانشگاه، پلاک ۱۶۴، تلفن: ۶۶۴۰۲۸۳۶

عنوان	صفحه
مقدمه	۹

فصل اول: پیشتازی دانشگاه و دانشجو: قبل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی

اهمیت و نقش تاریخی دانشگاه و دانشجو	۱۴
استکبارستیزی و استقلال خواهی، ویژگی همیشگی جنبش دانشجو	۱۶
گفتارهای رئیس جمهور	۲۰
۱۶ آذر نماد استقلال خواهی، آزادی و پیشرفت	۳۰
پیشرانی و پیشتازی دانشگاه در نهضت و انقلاب اسلامی	۳۱
طلایه داران جنبش دانشجویی	۳۲
نقش شهیدان بهشتی و مطهری در پیشگامی دانشگاه در انقلاب	۳۳
نقش و کارکرد دانشگاه تهران در انقلاب اسلامی	۳۳
نقش دانشگاه و دانشجو در دفاع مقدس	۳۴

فصل دوم: دانشگاه و دانشجو؛ دیده‌بانی علم و عقلانیت

- ۳۶ دانشگاه و دولت دانش‌بنیان
- ۳۸ گفتارهای رئیس جمهور
- ۵۲ پیشگامی دانشگاه تهران در عرصه علم و دانش
- ۵۳ نیاز دولت به دیپلماسی علم از سوی دانشگاه‌ها
- ۵۴ ضرورت تقویت پیوند دانشگاه و دولت
- ۵۵ لزوم توازن کمیت و کیفیت در دانشگاه‌ها
- ۵۶ ضرورت گسترش حلقه‌های علم و فناوری توسط دانشگاه‌ها
- ۵۷ لزوم هدفمندی دانشگاه در جهت حل معضلات اساسی کشور
- ۶۰ نقش دانشگاه‌ها در مهارت‌آموزی و تربیت کارآفرین
- ۶۱ دانشگاه بین‌المللی و دولت مدرن و دانش‌بنیان
- ۶۳ دانشگاه‌ها و دیدبانی علم، عقلانیت و اقتدار ملی
- ۶۵ لزوم حفظ جایگاه و منزلت اجتماعی دانشجویان و اساتید دانشگاه
- ۶۶ تولید علم و حکمت در دانشگاه‌ها، گرو آزادی آکادمیک و رعایت اخلاق
- ۶۷ نقش دانشگاه‌ها در دستیابی به فناوری و غنی‌سازی هسته‌های
- ۶۸ تیم مذاکره‌کننده هسته‌های دانش‌آموختگان دانشگاه‌های کشور
- ۶۸ لغو تحریم‌های علمی و دانشگاهی در زمان دولت هسته‌ای
- ۶۹ گسترش مراودات علمی و دانشگاهی پس از توافق هسته‌ای
- ۷۰ دانشگاه بستر ساز نشاط علمی و فرهنگی
- ۷۰ نقش زنان در توسعه علم و فناوری در دانشگاه‌ها
- ۷۱ نخبه‌گرایی و لزوم بازگشت نخبگان به کشور از دیدگاه رهبر جمهوری
- ۷۳ تلاش برای حل مشکل اشتغال و مسائل رفاهی دانشجویان

فصل سوم: دانشگاه کارگاه سیاست

- ۷۶ نقش دانشگاه و دانشجو در سیاست از منظر رئیس‌جمهور (خواسته‌ها و برنامه‌ها)
- ۸۹ گفتارهای رئیس‌جمهور
- ۸۹ دانشگاه و دانشجو؛ نقد فرهنگ و سیاست

نقش محققان و اساتید دانشگاه در ارتقای فرهنگ و اخلاق در جامعه	۹۱
لزوم مشارکت دانشگاه و دانشجو در مسائل سیاسی و اجتماعی کشور	۹۱
لزوم ایجاد فضای باز و کرسی آزاداندیشی در دانشگاه‌ها	۹۲
جلوگیری از فضای سیاست‌زده و امنیتی در دانشگاه‌ها	۹۵
دانشگاه و نقد قدرت و دولت	۹۶
لزوم بازگشت نشاط در دانشگاه‌ها با ایجاد فضای نقد	۹۸
ضرورت رعایت اعتدال و میانه‌روی در نقد توسط دانشجویان	۹۸
لزوم اجماع در مورد اهداف و فلسفه وجودی دانشگاه	۹۹
استقلال دانشگاه از وابستگی‌های دولت تدبیر و امید	۹۹
رویکرد رئیس‌جمهور به اسلامی‌سازی دانشگاه	۱۰۱
سیاست‌های دولت دهم: برد تأیید دانشگاه‌ها	۱۰۲
عمل دولت به وعده‌ها و نامه‌ها: خود در مورد دانشگاه‌ها	۱۰۲
سخن پایانی	۱۰۳
ضمایم: عکس‌ها	۱۰۶
کتابنامه	۱۲۳

مقدمه

دانشگاه‌ها در تاریخ معاصر ایران از بدو پیدایش تاکنون مصدر تحولات فرهنگی و اجتماعی بوده‌اند که نه تنها در آموزش و پرورش و ایجاد دانش بلکه در تربیت نسل نواندیش و تحول‌خواه در نهادهای محلی، اجتماعی و سیاسی نقش‌آفرینی کرده‌اند. دانشگاه‌ها از عصر پهلوی اول به این سو در تعامل با نهاد سیاست کارکرد مهم‌تری پیدا کردند. به طوری که مشارکت سیاسی آنها از مسیر بارزی بر رفتار و کنش دولت‌ها بر جای گذاشته است. با گسترش شمار آنها و افزایش تعداد دانشجویان، این بویایی ابعاد گسترده‌تری به خود گرفت.

نگاهی به روند مناسبات قدرت در آغاز شکل‌گیری مؤسسات آموزش عالی در ایران، نشان می‌دهد که نهاد سلطنت به حضور و مشارکت دانشجویان - دانش‌آموزان خوش‌بین نبوده و حضور آنها را در تحولات مهم تاریخی نه فرصت بلکه تهدید می‌دانسته است. بی‌اعتمادی به این سرمایه‌های اجتماعی به تصلب سیاسی و تقلیل دانشجویان به کنش‌گران حاشیه، دامن زد و انسداد زبان سیاسی را در پی داشت. این روند نه تنها دانشجویان را از مشارکت مؤثر سیاسی بلکه از نقش تأثیرگذارشان در اداره کشور بازداشت. با همه محدودیت‌ها و مشکلات نهادی و سیاسی در مسیر حرکت دانشجویی، جنبش دانشجویی توانسته است در بزنگاه

حوادث تاریخ مؤثر ظاهر شود.

با گذشت زمان، کاروان تحول‌خواهی دانشجویی به تدریج زنده‌تر و چالاک‌تر شد و در مسیر مبارزه با استبداد و استکبار از حرکت خودجوش و انتقادی باز نیستاد. دانشگاه تهران به عنوان دانشگاه مادر از زمان تأسیس در سال ۱۳۱۳ ش به تدریج در کنار دانشگاه‌های دیگر به بستر پویایی برای کنش‌گری و مطالبه‌گری سیاسی دانشجویان بدل شد. از آن زمان، سیر گفتمان دانشجویی آکنده از فراز و فرودهای مهم در تحولات سیاسی و فرهنگی کشور بوده است. می‌توان گفت که جنبش دانشجویی، در تکوین تاریخی خود با این فراز و فرودها زیسته و مطالبه‌گری خود را به شکل صنفی محدود نکرده بلکه آن را به حوزه‌های دیگر گسترش داده است.

یکی از مهمترین دوران تاریخی که تاثیر فزاینده‌ای بر نقش دانشجویان و کنش سیاسی آن‌ها گذاشت دوره کوتاه بعد از شهریور ۱۳۲۰ بود. این دوره را می‌توان دوره تعدد و ریش گفتمان‌های انتقادی دانست که در آن میان، گفتمان مذهبی توانست به خود، ی و اکاپو به دازد تا به تدریج بر جنبش دانشجویی و تحولات بعدی تأثیرگذار شود. این برهه تاریخی، به دلیل شکل‌گیری فضای باز سیاسی، مطبوعات، احزاب، جمعیت‌ها و انجمن‌های سیاسی با گرایش‌های مختلف، جان تازه‌ای گرفتند. این روند بر جنبش با همان قوت پیش نرفت اما به پشتوانه قدرت گفتمانی این دوران بود که بداند که دتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ ش دانشجویان دانشگاه تهران توانستند رسماً در بطن کابینه داد حساسی دیپلماتیک و از تربیون دانشگاه، مخالفت خود را به سفر رسمی ریچارد نکسون معاون رئیس جمهور وقت ایالات متحده آمریکا به ایران نشان دهند. در بهار علنی به برقراری روابط ایران با بریتانیا، در تاریخ ۱۶ آذر ۱۳۳۲ ش (چیزی که سران چهارماه پس از کودتای ۲۸ مرداد همان سال) اعتراض کنند؛ اعتراضی که رپی آن سه دانشجوی دانشجو دانشکده فنی دانشگاه تهران توسط نیروهای رژیم به شهادت رسیدند. وقایع ۱۶ آذر ۱۳۳۲ ش، نمایانگر واکنش دولت کودتا به جنبش دانشجویی بود که به دنبال آن رژیم، موضع سرسختانه‌تری برای رویارویی با حرکت‌های اعتراضی دانشجویان در پیش گرفت.

با ورود به دهه چهل، نقش دانشگاه و دانشجو ابعاد انقلابی‌تری به خود گرفت.